

1. Oracions de relatiu¹

EL PRONOM RELATIU FEBLE *QUE*: RECORDATORI

El pronom relatiu exerceix una funció substitutiva d'un mot que ha aparegut anteriorment i, aconpleix, alhora, una funció d'enllaç.

<i>el paper és de bona qualitat</i>	<i>en aquesta papereria tenen aquest tipus de paper</i>
<i>El paper que tenen en aquesta papereria és de bona qualitat.</i>	

→ es poden enllaçar amb un pronom relatiu, que substitueix el mot *paper*.

Frases explicatives i especificatives

Frases explicatives	Frases especificatives
<ul style="list-style-type: none"> - van entre comes - es pot substituir la forma <i>que</i> pel relatiu compost <i>el qual, els quals, la qual, les quals</i>	<ul style="list-style-type: none"> - no van amb comes - no admet el relatiu compost quan fa funció de <i>subjecte</i> o de <i>CD</i>.

Funcions

La forma de relatiu *que* pot fer, dins la frase de relatiu, de *subjecte, complement directe* o *circumstancial de temps*.

- **Subjecte:** *El riu és pintoresc. El riu passa per aquest poble → El riu **que** passa per aquest poble és pintoresc.* (Especificativa: **no** admet el relatiu compost **El riu el qual passa per aquest poble és pintoresc.*)
  - cf. *Vam visitar aquell poble, **que/el qual** és molt pintoresc, i després vam seguir el nostre viatge.*
- **Complement directe:** *Has fet un plànol de la casa? Ensenya-me'l → Ensenya'm el plànol **que** has fet de la casa.* (Especificativa: **no** admet el relatiu compost **Ensenya'm el plànol el qual has fet de la casa*)
  - cf. *Recordo que, en el plànol de la casa de Mallorca, **que/el qual** s'ha perdut, hi havia el nom de l'arquitecte.*
- **Circumstancial de temps:** *La desgràcia va passar justament aquell dia. Va ser el dia que te'n vas anar a París → La desgràcia va passar justament el dia **que***

¹ Castellanos, Josep A. *Normativa bàsica de la llengua catalana. Amb exercicis autocorrectius.*(1998) Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Institut de Ciències de l'Educació

te 'n vas anar a París. (Mai es pot substituir per la forma composta. Si que es pot per a) la preposició *en*+relatiu tònic què, b) *en*+el qual, la qual... → *La desgràcia va passar justament el dia en què/en el qual te 'n vas anar a París.*

ACTIVITATS

1. Enllaceu les dues frases mitjançant un pronom relatiu, i indiqueu si fan de subjecte, CD o CCT. També poseu comes quan es tracti d'una oració explicativa.
  - a. En Lluís va aprovar tot el curs. Havia estudiat força ( )
  - b. En Jaume ens va ensenyar les fotografies. Havia tirat les fotografies al Pirineu ( )
  - c. L'home és un polític. Aquest farà el pregó de les festes d'enguany. ( )
  - d. Aquell dia l'Anna va tenir un accident. Va ser el dia que va ploure tant.( )
  - e. El piano era una de les seves aficions. El tocava força bé. ( )
2. D'acord amb les nomes, escriviu la forma o les formes de relatiu possibles.
  - a. El riu, _____ travessa la vall, té uns grans salts d'aigua.
  - b. Això va passar aquell dia _____ ningú no era a casa.
  - c. Em va ensenyar el dibuix, _____ vaig trobar molt bonic.
  - d. Els alumnes _____ no estudiïn difícilment aprovaran.
  - e. El cotxe _____ has comprat gasta mota benzina.
  - f. En Pere, _____ és molt estudiós, va aprovar el curs.
  - g. Va arribar un moment _____ tothom volia deixar córrer el projecte.
  - h. Els plànols de la casa, _____ tenim encarregats des de fa temps, no acabaven d'arribar mai
  - i. Aquella companyia de teatre tan cèlebre, _____ es va fer famosa interpretant les obres de Shakespeare, ha plegat.
  - j. Va ser durant aquella època _____ es va produir les revoltes socials més importants.

ALTRES FUNCIONS DEL PRONOM RELATIU: RECORDATORI

Quan el pronom relatiu té una funció diferent de les ja explicades, cal que dugui preposició al davant.

Preposicions

Complement Indirecte	Complement del nom	Complement de Règim Verbal	Complement Circumstancial
<i>a, per a</i>	<i>de</i>	<i>de, en, a</i>	<i>de, en, a, amb, contra, sense, per...</i>

- **CC de lloc:** també pot tenir les formes *on/a on, en què i en el qual, en la qual...*

La *preposició* en qüestió pot anar seguida de:

Preposició	+ relatiu	Exemple
<i>a, de, amb, per, en</i>	Per a persones: qui	<i>L'home a qui has preguntat l'hora és estranger.</i>
	Per a coses: què	<i>El llibre amb què estudiava era nou.</i>
(Totes les prep.)	el/la/els/les qual/s	<i>L'home al qual has preguntat l'hora és estranger</i>
!! Sempre forma composta després de: <ul style="list-style-type: none"> - Prep. forta: <i>un tema sobre el qual vull parlar</i> - Infinitiu: <i>es produí un gran incendi, fugint del qual hi va haver molts ferits.</i> - Gerundi: <i>era al teatre, en sortir del qual vaig trobar el Pol</i> 		

ACTIVITATS

- Encercleu la forma o les formes de relatiu correcta o correctes de cada frase.
  - Aquest és l'examen al que / al qual / a què / a qui em presentaré.
  - Hi ha coses de les que / de què / de les quals no m'agrada parlar.
  - No m'havies dit res, cosa que / el que / la qual cosa em va fer enfadar molt.
  - He estat al poble per on / per què / pel que / pel qual tu passaves sovint.
  - M'ho va dir l'Arnau, el que / que / el qual / qui és molt bocamoll.
  - És el senyor al qual / al que / a què / a qui/ tothom envia missatges.
  - M'han presentat la noia que coneixes els seus pares / els pares de la qual coneixes / de la qual coneixes els pares.
- Escriviu les formes de relatiu possibles.
  - És un senyor _____ se les dona² de savi.
  - Et deixo el llibre _____ podràs solucionar el problema.

² **donar-se-les de** [adjectiu]: fer ostentació, vantar-se d'alguna cosa.

- c. Més val que compris el cotxe _____ et recomano, _____ gasta molt poca benzina.
- d. És aquella la casa _____ van passar tots aquells fets.
5. Completa amb les formes correctes:
- a. El noi _____ ha tocat la loteria és amic meu.
- b. És un bosc _____ trobaràs molts bolets.
- c. Es tracta d'una persona _____ penso sovint.
- d. És un problema _____ sentirem a parlar durant molt de temps.
- e. Es tracta d'un projecte _____ tots hauríem de contribuir.
- f. Són temes _____ hauríem de parlar a fons.
- g. És molt difícil la situació _____ es troba.
- h. No coneix les causes _____ es va ensorrar l'edifici.
- i. El tipus de vida _____ s'ha acostumat no li agrada.
- j. Les persones _____ demanen el vot són gent senzilla.
6. Ajunta les següents frases amb la forma correcta del pronom relatiu.
- a. Aniré en aquell poble. En el poble hi va residir Picasso durant un temps.
- b. Tenien uns privilegis. Havien de renunciar als privilegis.
- c. He parlat amb el poeta. Li van donar el premi al poeta.
- d. Et vaig veure en aquell poble. Passes l'estiu en aquell poble.
- e. Et porto els llibres. Ahir et parlava dels llibres.

LECTURA

7. Escriviu què substitueixen els **que** d'aquest text (1-8). Després, dona una definició per a les paraules destacades en *cursiva*.

La cimera de Brussel·les fracassa per la falta d'acord sobre el repartiment de poder a la UE

Silvio Berlusconi va ser l'encarregat de fer públic el fracàs de les negociacions de la Conferència Intergovernamental (CIG) sobre la Constitució europea a causa de la falta d'acord sobre el sistema de vot **que** (1) ha de *regir* en el Consell de la nova UE ampliada

a 25 estats. En un últim intent per salvar les negociacions, i després de mantenir nombroses reunions *bilaterals* amb els líders europeus, Berlusconi va presentar ahir al matí quatre propostes diferents sobre el repartiment de poder, si bé cap va arribar a tenir mai amb el suport de les parts *enfrontades*.

Les posicions de l'Estat espanyol i de Polònia, **que** (2) no accepten un sistema de votacions diferent **del que** (3) es va acordar al Tractat de Niça l'any 2000, van portar finalment la presidència italiana a suspendre la *cimera* de Brussel·les, també anomenada cimera de la Constitució. De la mateixa manera, tampoc Alemanya ni França van voler *cedir* en el seu objectiu que finalment s'apliqui el sistema de votacions per doble majoria **que** (4) apareix en l'esborrany de la Constitució, un sistema **que** (5) implica que les decisions al Consell Europeu s'hagin de prendre per majoria del 50% dels estats **que** (6) representen el 60% de la població.

Tot i l'*immobilisme* de les parts, Berlusconi no va voler responsabilitzar ningú del fracàs de la cimera i va manifestar **que** (7) «tots [els països] han intentat fer esforços» per acostar posicions. Així mateix, va destacar «els esforços» fets per la presidència italiana per trobar una solució a aquesta crisi, **que** (8) de moment deixa la UE sense Carta Magna.

[El Punt, diumenge 14 de desembre de 2003]